

Trygg framtid for folk og natur.

Politikaropplæring på barnehage- og
opplæringsområdet v/ Alv Walgermo
(utdanningsdirektør)

Oppvekst- og utdanningsavdelinga

13 tilsette

Pedagogar frå barnehage og skule, juristar, økonomar, data-folk

Oppdrag frå Utdanningsdirektoratet

Oppgåver

Oppdrag frå Udir - barnehage og skule (gr.sk., v.g.sk. og v.o.)

Tilsyn

Klagesaksbehandling

Statistikk og kvalitetsvurdering

Informasjon og veiledning og kunnskapsinnhenting

Eksamen, nasjonale prøvar og kartleggingsprøvar

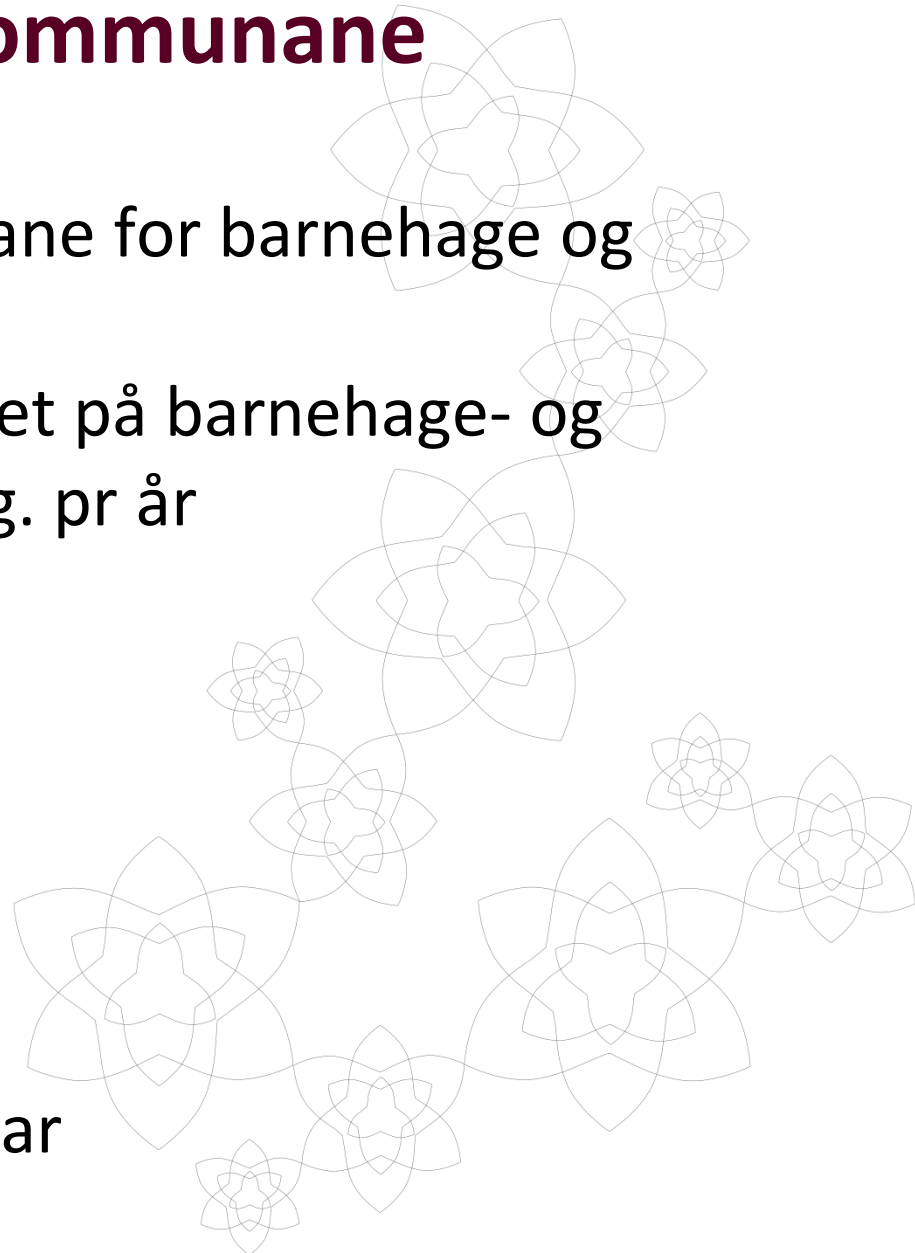
Tiltak innanfor tilpassa opplæring, spesialpedagogisk hjelp og spesialundervisning

Kvalitetsutvikling og kompetanseutvikling

Tilskotsforvaltning

Samhandling med kommunane

- Møte med regionskontaktane for barnehage og opplæring 3-4 g. pr år
- Samarbeidsrådet for kvalitet på barnehage- og opplæringsområdet – 2-3 g. pr år
- Regionale møte i jan/febr
- Fagdagar vår/haust
- Konferansar/samlingar
 - Møte om eksamen
 - Barnehagekonferansen
- Møte med enkeltkommunar
- Telefonar, epost m.m.

Aktuelle tema i gjennomgangen

Kven er barnehageeigarar og skuleeigarar?

Krav til barnehagemyndigheit

Krav til skuleeigarar – skulefagleg kompetanse i
kommuneadministrasjonen over skulenivå jf. 13-1, fjerde ledd i
oppl.l

Kvar er handlingsrommet til politikarane?

Forholdet mellom administrasjon og politikarar
Erfaringar frå «Den gode skuleeigar»

Behov for skolering av barnehage- og skuleeigarar i fylket?

Aktuell tema ...

Viktige område som politikarane bør kjenne til ?

Kva bestemmer kvaliteten i barnehagane?

Lik behandling av kommunale og private barnehagar –
økonomi

Tidleg innsats - førebygging

Forholdet mellom tilpassa opplæring og
spesialundervisning/spes.ped hjelp

Læringsmiljø og krenkande atferd

Gjennomføring i vg opplæring

Vaksenopplæring

Skulestruktur

Skuleskyss

Statlege satsingsområde og krav til kommunen/politikarane

Aktiv stat - bakgrunn

PISA 2001- sjokket/andre internasjonale undersøkingar

Kvalitetsvurderingssystem: Elevundersøkelsen - Nasjonale prøver –

Grunnskulepoeng\

Udir: 2004 – etablert -

Nasjonale senter (11) - Ei mengde handlingsplanar

Tilsyn på opplæringsområdet

Reform - Kunnskapsløftet 2006

PISA 2006 – lite framgang

Strategi for vidareutdanning – gode vikar- og stipendordningar etter kvart

St meld Kvalitet i skolen 2008

Evaluering av Kunnskapsløftet og resultat på internasjonale undersøkingar viser for dårleg resultat

Derfor: Meir statleg støtte: rektorsskolen, styrarutdanning,
Kompensatoriske tiltak: Veilederkorps, læringsmiljø-korps

2012: Barnehagen overført til Udir – tidleg innsats – samanheng i opplæringsløpet

Seinare åra: Færre statlege satsingar, varer over lengre tid, barnehage- og skulebasert kompetanseutvikling – fokus på kollektiv læring – involverer alle i barnehage- skule:

døme: Vurdering for læring, Ungdomstrinnsatsing

2015: Stor statleg ressursinnsats: eit mål å oppnå enda betre resultat på elevprestasjonar – derfor: Gjennomgang av statlege verkemiddelbruk -for sentralstyrt?

Kven er barnehageeigarar og skuleeigarar?

Kva de som skuleeigar eig?

De har noko de skal forvalte

Korleis utøver du dette eigerskapet? Er det passivt/aktivt eigarskap

Kva slags verdier skal du ha ansvar for?

Korleis bidrar du til verdiutvikling?

Kva bestemmer egentleg ein skule sin verdi? Kva finn vi skulen sin verdi?

Kommunen som barnehagemyndighet - krav

Bhgl §8: Kommunen er lokal barnehagemyndighet.

Dei fleste kommunar er også barnehageeigar etter § 7.

Myndigheitsansvaret omfattar alle barnehagar – uavhengig av eigartilhøve

Som myndighet må kommunen behandle kommunale barnehagar på same måte som ikkje-kommunale barnehagar

Myndigheitsansvaret omfattar mellom anna:

- Rettleiing (§ 8)

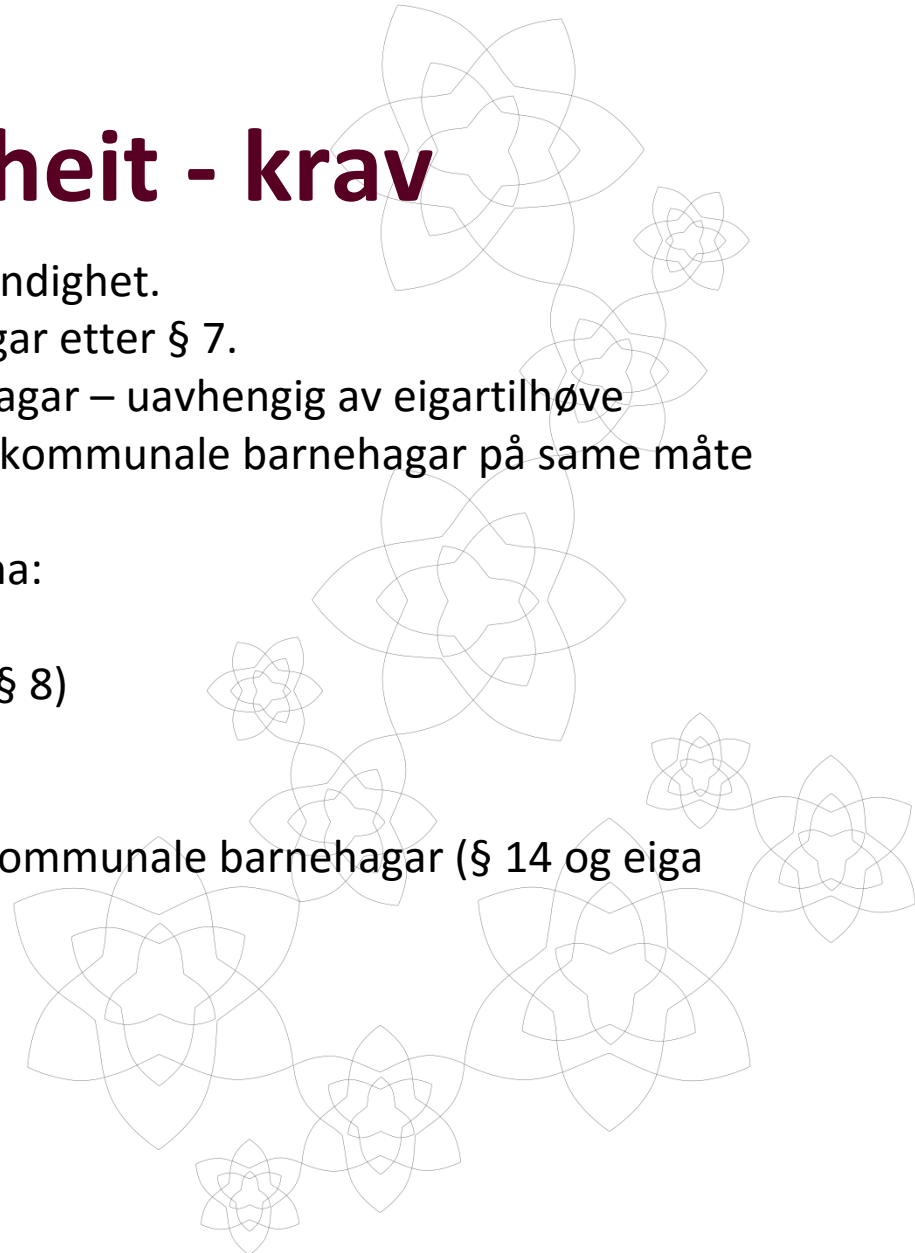
- Oppfylling av rett til plass etter § 12 a (§ 8)

- Godkjenning (§ 10)

- Samordna opptak (§ 12)

- Kommunalt tilskot til godkjende ikkje-kommunale barnehagar (§ 14 og eiga forskrift)

- Tilsyn (§ 16)

Krav til skulefagleg kompetanse i kommunen over skulenivå, §13-1, fjerde ledd

Motivasjon bak lovkravet:

Å sette kommunen i stand til å løyse sine plikter etter oppl. I på ein forsvarleg måte – sikre at elevane får det opplæringstilbodet som dei har krav på

Kravet om skulefagleg kompetanse er nært knytta til kravet om eit forsvarleg system, jf. §13-10, andre ledd

- Skal kunne avdekke lovbrøt

- Sette i verk adekvate tiltak for å bringe avdekte lovbrøt i samsvar med lov og regelverk

Den skulefaglege ansvarlege må kunne ha innflytelse på beslutningar som skal takast.

Kvalitetsvurderingssystem

- Statistikk, kartleggingar, prøver

- Skulebasert-/barnehagebasert vurdering

- Tilstandsrapport

Kvar er handlingsrommet til politikarane?

Korleis kan politikarar vere med på å fremje kvalitet i bhg og skule? Gjennom kontroll og/eller tillit?

Møteplassar for samhandling

- Skulebesøk

- Rektor inviterast til møte med politikarar

- Drøfte kvalitet m.m. der involverte partar deltek (rektor/styrar, lærarar, foreldra)

Tilstandsrapport

- Diskusjon i politiske utval – *vedta* istaden for å ta den *til vitande*

(Henta frå Evalueringsrapport frå satsinga «Den gode skuleeigar»)

KOMMUNENE ARBEIDER MED Å VIDEREUTVIKLE ALLEREDE EKSISTERENDE SAMHANDLINGSARENAER OG NYE ARENAER ER I UTVIKLING

Mer ønske om samhandlingsarenaer som gir direkte kontakt mellom skolenivå og politisk nivå

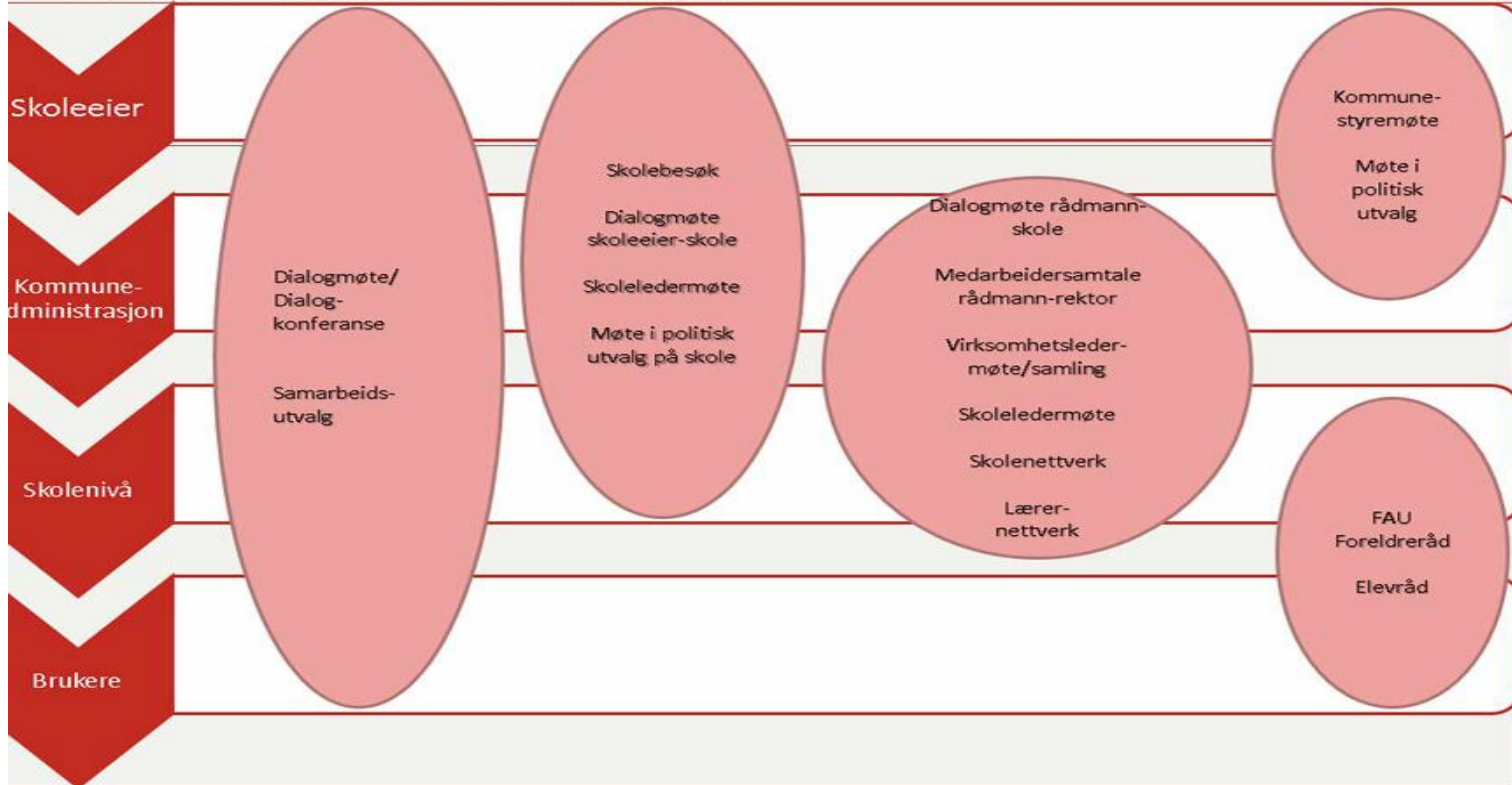
Formålet er å komme tettere på skolens prosesser, som grunnlag for politiske vedtak om mål og tiltak for skoleutviklingen

«Ordfører og rådmann må holde trykket oppe og legge grunnlaget for god dialog» (Rapport – Møreforskning)

Eksempler på dialogarenaer i case-kommuner

Eksempler på dialogarenaer i case-kommunene

Bevisstgjøring om skoleeierrollen

- Det er utviklet en mer enhetlig forståelse av skoleeierrollen
- Etablert tydeligere forventninger mellom nivåene
- Økt bevissthet om betydningen av en rød tråd i satsningsområdene
- Mange av politikerne beskrives som mer aktive og mer synlige som skoleeier, samtidig store variasjoner mellom politikerne.

«Jo mer kunnskap, jo bedre og mer målrettede tiltak kan en bidra med inn mot skolen».

(Rapport – Møreforskning)

Oppsummert

- Mens politikerne tidligere har vært mest opptatt av å styre gjennom resultat, har de gjennom skoleeierprogrammet blitt mer opptatt av skolens prosesser
- Utvikling av nye samhandlingsarenaer mellom ulike nivå har vært vektlagt som grunnlag for bedre informasjonsutveksling og beslutningsgrunnlag
- Utvikling av en skoleeierstrategi beskrives som et viktig grunnlag for endrings- og utviklingsprosesser i kommunene
- En problemstilling som går igjen er den krevende balansegangen mellom styring og støtte og mellom politisk makt og profesjonell makt
- Samtlige informanter er svært fornøyd med skoleeierprogrammet.

(Rapport: Møresforskning)

Aktuelle område politikarane bør kjenne til

Kva bestemmer kvaliteten i barnehagane?

Lik behandling av kommunale og private barnehagar – økonomi

Tidleg innsats - førebygging

Forholdet mellom tilpassa opplæring og
spesialundervisning/spes.ped hjelp

Læringsmiljø og krenkande atferd

Gjennomføring i vg opplæring

Vaksenopplæring

Skulestruktur

Skuleskyss

Statlege satsingsområde og krav til kommunen/politikarane

Tidleg innsats

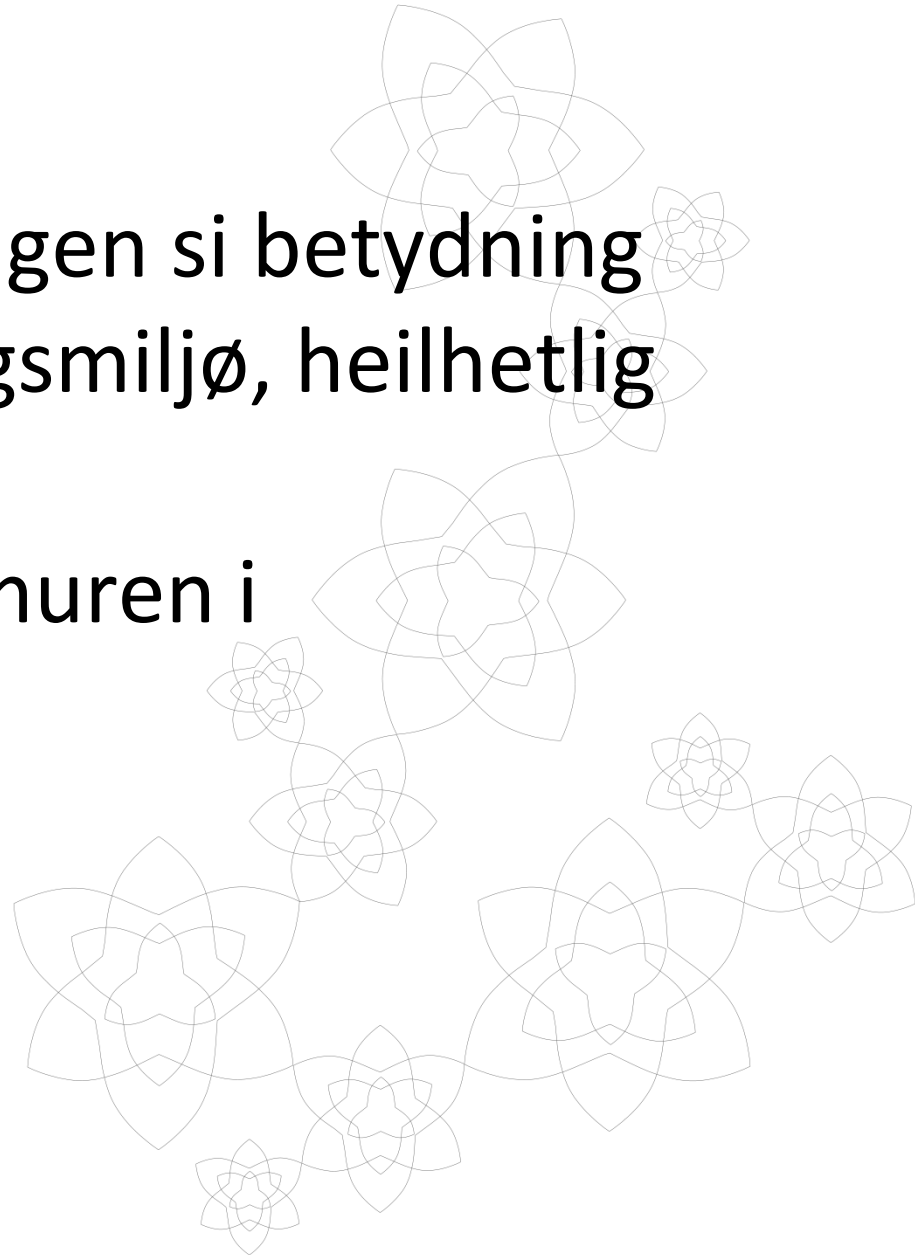
Forskning om barnehagen si betydning

Barnehagen sitt læringsmiljø, heilhetlig

læringsssyn

Barnehagen er grunnmuren i

utdanningsløpet

Kva bestemmer kvaliteten i barnehagen?

Kompetansen og engasjementet til personalet

Organisering

Rammefaktorar, tid, det fysiske miljøet m.m

Relasjonar

Leiing og faglig leiing

Fagspråk/ fagterminologi

Høve til å leike, lære og utvikle der barnet er
akkurat no.

Tilpassa opplæring og spes.underv/spes.ped hjelp

Til betre den tilpassa opplæringa er i klassen, til mindre behov er det for spesialundervisning –

Sette inn tiltaka så tidleg som muleg i skuleløpet (småskuletrinnet istaden for ungdomstrinnet – helst allereie i barnehagen)

Styrke ressursane til klassen framfor at mange elevar får enkeltvedtak om få timar med lærarar individuelt eller i små grupper.

Likevel: viktig at dei som har behov for spesialundervisning, får det.

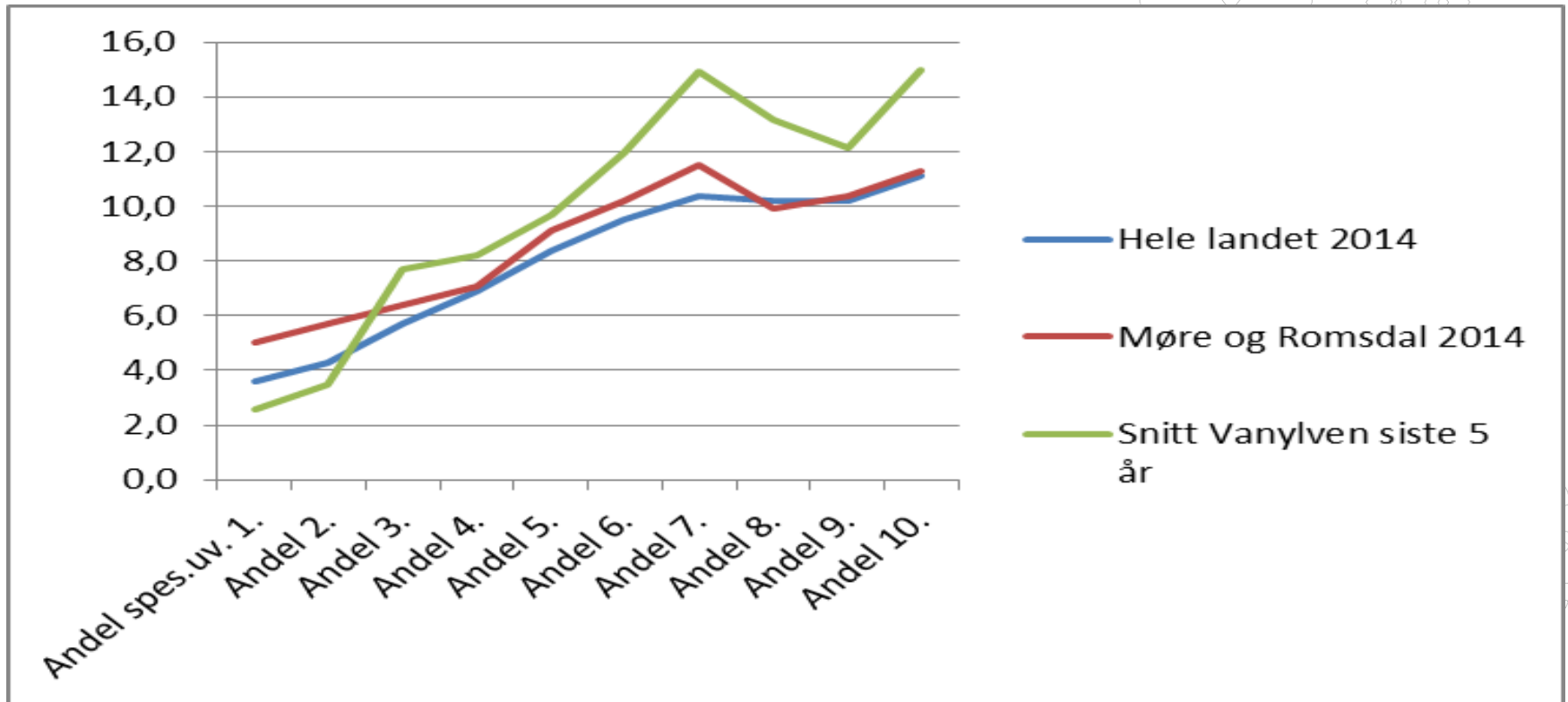
Spesialundervisningstimer er kostbare

Mykje administrasjon

Forskning om effekt av spesialundervisninga

Ikkje all spesialundervisning har like god effekt

Utviklingen av spesialundervisningsandel

Læringsmiljø/mobbing og krenkande atferd

Lovgrunnlag: kap 9a i opp.l.

Eleven si subjektive oppfatning er avgjerande

Skal gjere enkeltvedtak når eleven/foreldra kjem med ei henstilling

Forebygging gjennom

Mobbepplan med definisjonar av mobbing og krenkande atferd, rutiner for korleis ein skal handle når det blir oppdaga mobbing, ansvar og roller, rutiner for inspeksjon, plan for kartlegging, evaluering, informasjon til foreldre, arbeid i samarbeidsfora (Elevråd, Skulemiljøutval)

Status når det gjeld mobbing i skulen

Same nivå i 7. trinn som i fjor:

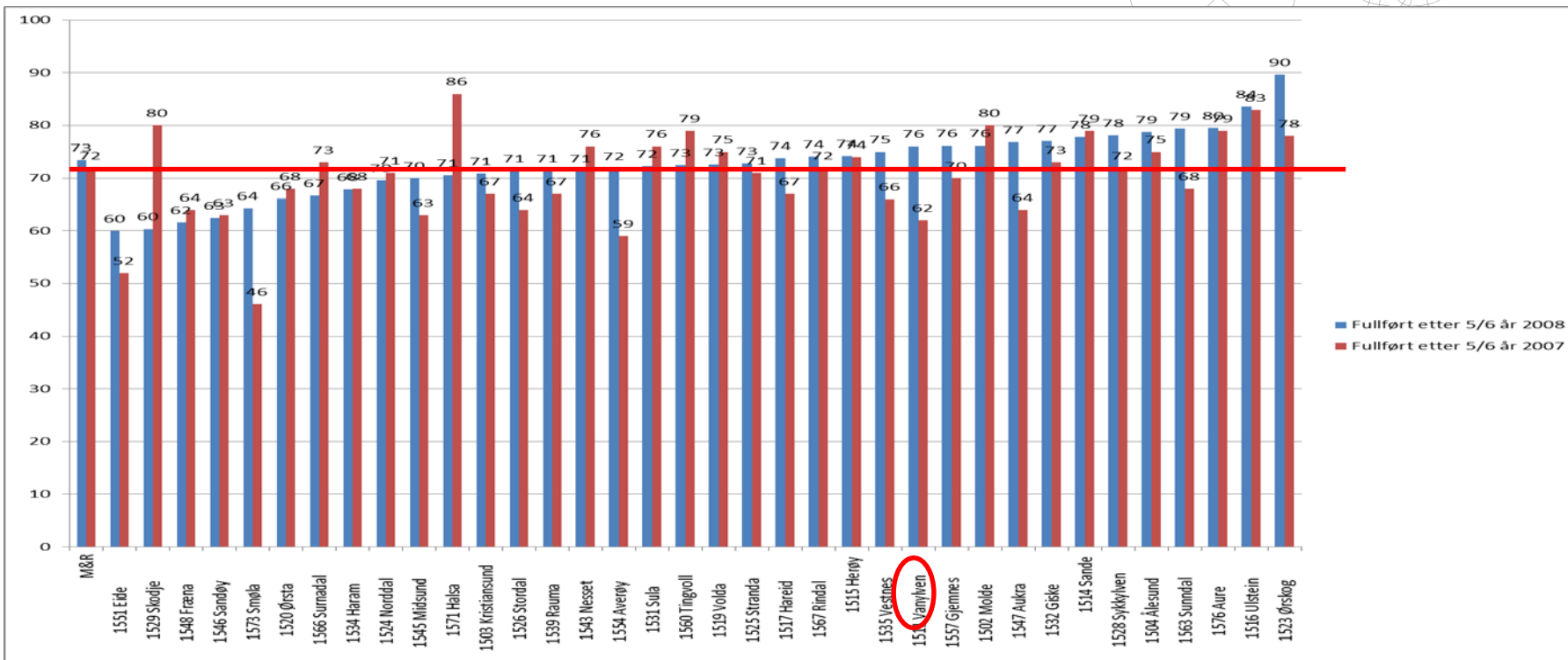
Nedgang for 10. trinn i år i forhold til i fjor: 3,8%

Skuleeigar kan bli erstatningsansvarleg

Fylkesmannen sitt tilsyn

Status gjennomføring etter 5 år – kull starta i 2007 og 2008

Vaksenopplæring

Grunnskuleopplæring /Norsk med samfunnskunnskap

Tilskot til barn og unge i mottak – FM adminstrerer ordninga
Norskopplæring for nyankomne innvandrara
(Introduksjonslova)

Rett og plikt til deltaking i opplæring i norsk og
samfunnskunnskap

16-55 år

600 timar

2400t ved behov

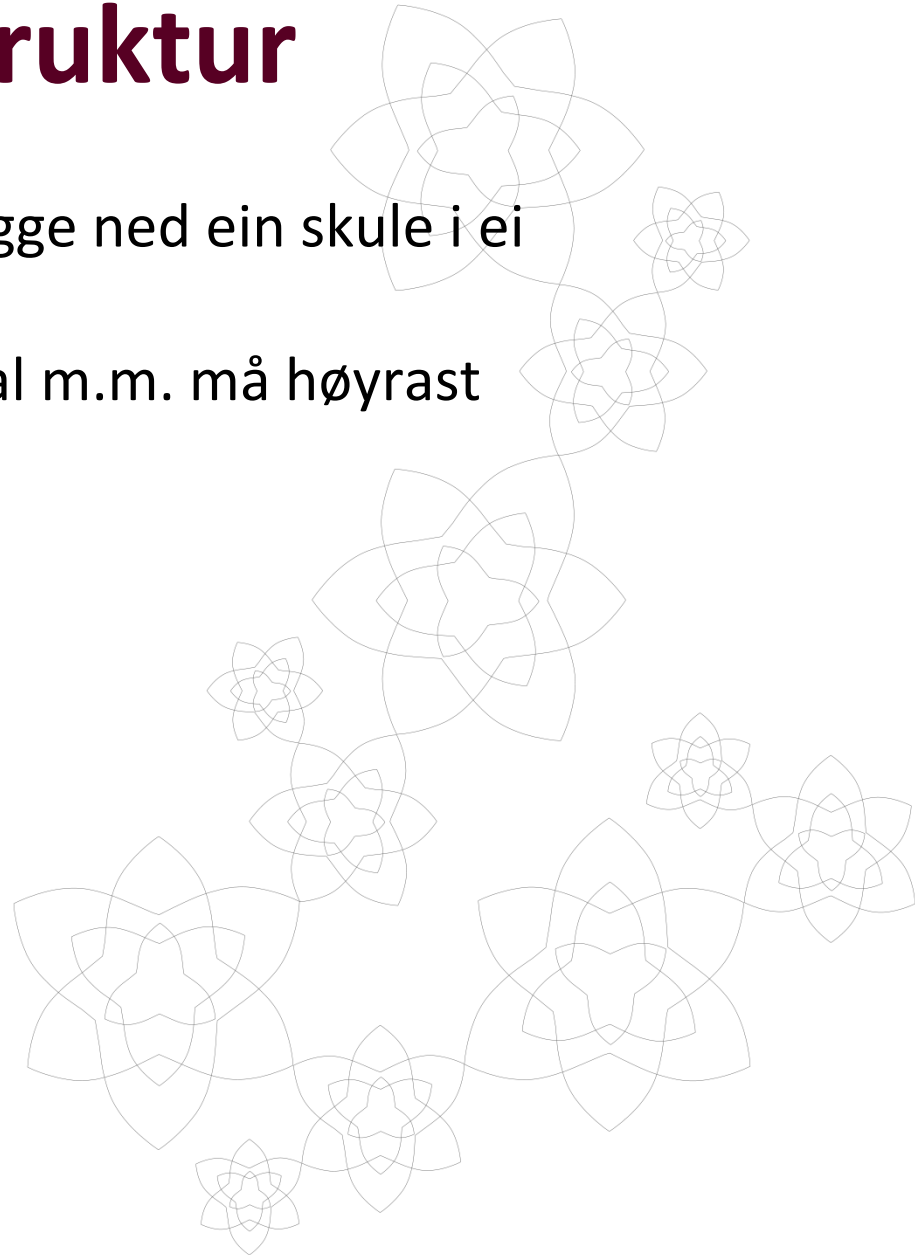
Starta opplæring så snart som muleg og seinast 3 mnd etter
søknad

Skulestruktur

Kan ikkje kome med forslag og legge ned ein skule i ei
budsjetthandling

Saka må utgreiast og foreldreutval m.m. må høyrast

Skuleskyss

2 og 4 km grensa:

Gjeld absolutt. Når avstanden er større, gjeld retten automatisk:

Særleg farleg eller vanskeleg skuleveg :

Individuell vurdering med utgangspunkt i Udir-3-2009:

Enkeltvedtak mot ein individuell elev, uavhengig av generelle vurderingar av veg, vertilhøve m.m.

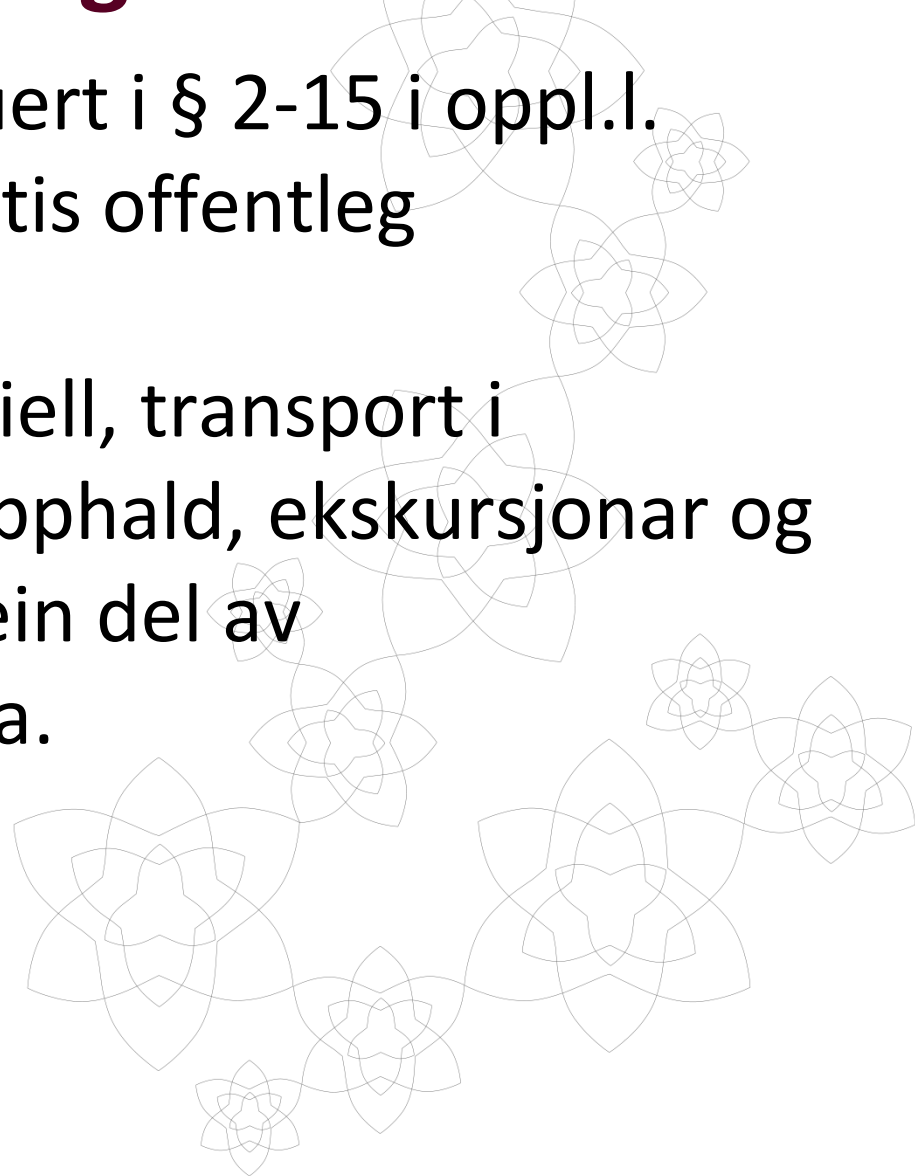
Ikkje enkeltvedtak for elevgrupper

Gratisprinsippet for grunnskulen

Gratisprinsippet er regluert i § 2-15 i oppl.l.

Elevane har rett til gratis offentleg
grunnskuleopplæring

Undervisningsmateriell, transport i
skuletida, leirskuleopphald, ekskursjonar og
andre turar som er ein del av
grunnskulopplæringa.

Statlege satsingar

Tverrfagleg satsing – ei rekke departement og direktorat står bak.

Utsette barn 0-24 år

5 årige satsingsperiode

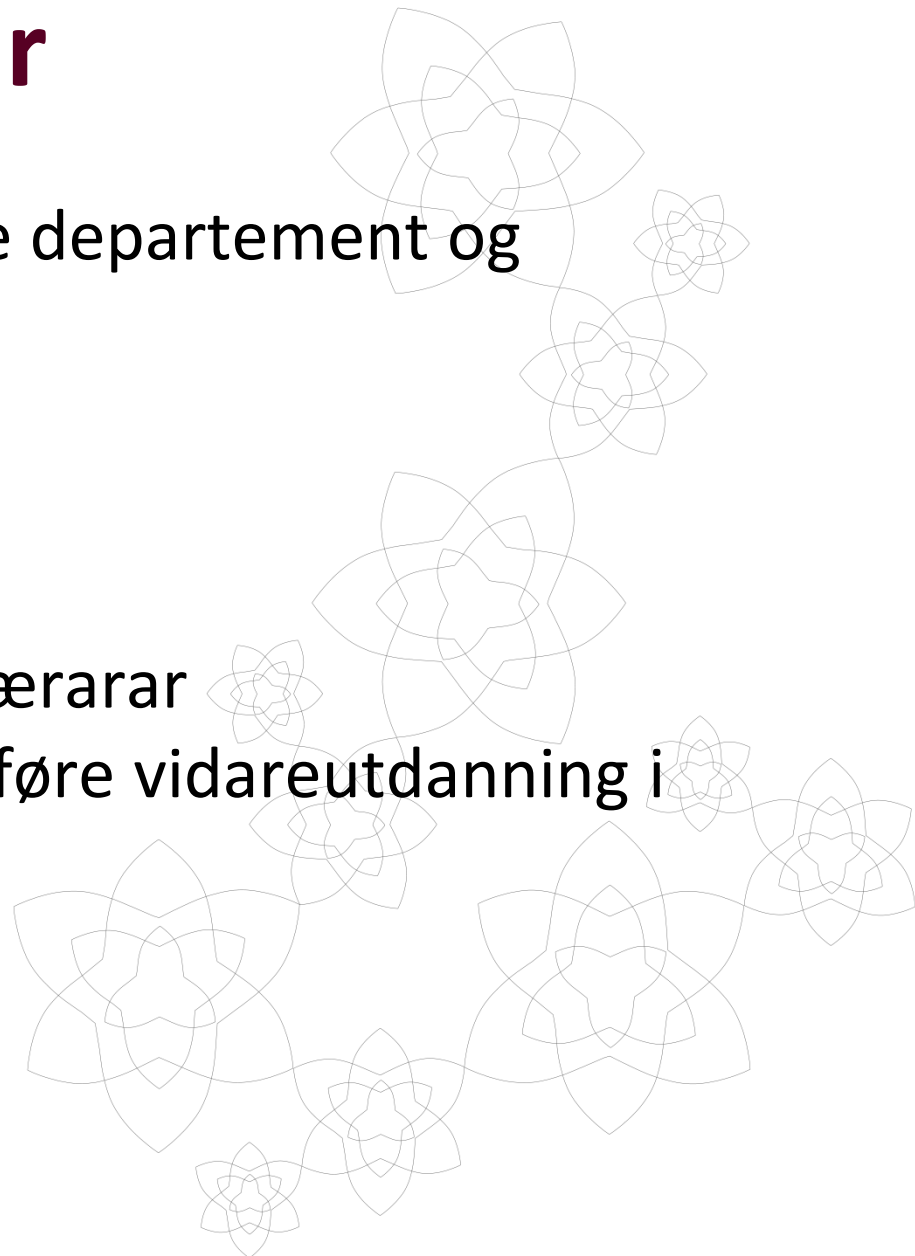
Auka lærarkompetanse

Nye kompetansekrav for lærarar

2000 lærarar må gjennomføre vidareutdanning i

løpet av dei neste 10 åra

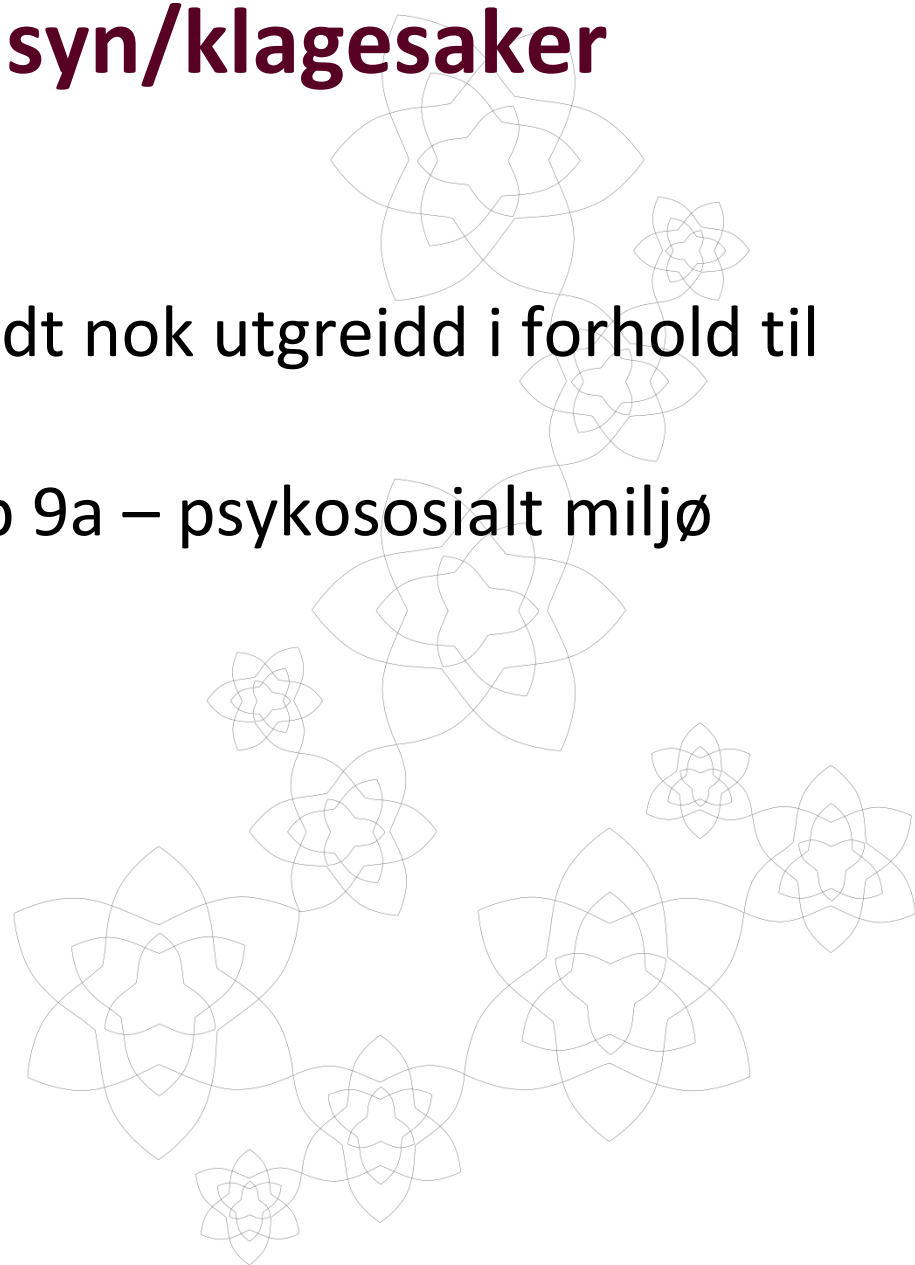
Flyktningsituasjonen

Utfordringar etter tilsyn/klagesaker

Forvaltningskompetanse

- saker som ikkje er godt nok utgreidd i forhold til regelverk
- få enkeltvedtak – kap 9a – psykososialt miljø

Ressursar - nettsider

Udir.no – eksempel:

Skoleporten

Nasjonale prøver - lesing

